

Asia: VN/12128/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit

1 luku Yleiset säännökset

Yleistä:

Hyvinvoiva luonto ja ympäristö ovat myös ihmisen hyvän elämän elinehto. Ihminen on kuitenkin jo ylittänyt osan planetaarisista rajoista, luonnon ja ympäristön elämää ylläpitävistä rajoista, mikä näkyy mm. ilmastokriisinä ja luonnon monimuotoisuuden katona. Tilanteen muuttamiseksi tarvitsemme muutoksia systeemitasolla, nykyiset keinot ja toimet eivät riitä.

Lakiesityksessä tulee myös näkyä selvästi, että luonto- ja ilmastokriisit on mahdollista ratkaista vain yhdessä.

Luku 1:

Huomioitavaa on, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen nykytasolla ei ole riittävä tavoite vaan tarvitsemme luontokadon pysäyttämisen lisäksi luonnon monimuotoisuuden parantamista mm. ennallistamisen ja suojelun lisäämisen kautta.

On erittäin tärkeää, että laki sisältää ilmastonmuutoksen hillinnän edistämisen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen.

Varovaisuusperiaatteen ja selvilläolovelvoitteen lisäämiset lakiin ovat erittäin kannatettavia.

Kansalaisten sekä yksityisten että julkisten toimijoiden luontotietoisuuden ja -ymmärryksen lisääminen on tärkeä tavoite.

Luontotyyppit on saatava saaminen luontovahinkojen soveltamisalaan lisäämällä 3 §:n (Määritelmät) kohtaan 6) uusi alakohta 5) “ 7 luvussa tarkoitetuille uhanalaisille, suojelluille ja tiukasti suojelluille luontotyypeille”.

2 luku Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

Kunnilla on iso rooli luonnon monimuotoisuuden kadon pysäyttämisessä ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa mm. kaavoituksen ja maankäytön, luonnonsuojelun ja kuntien asukkaiden luonto- ja ympäristötietoisuuden luomisen ja vahvistamisen kautta. Tätä roolia olisi tärkeää laissa vielä korostaa.

Suomen Luontopaneelin aseman kirjaaminen lakiin on kannatettavaa (vastaavasti kuin Suomen Ilmastopaneeli ilmastolaissa) ja sen yhteistyö Suomen Ilmastopaneelin kanssa.

3 luku Luonnonsuojelusuunnittelu

Luonnonsuojelulakiin tarvitaan jatkossa tavoitevuodet luontokadon ratkaisuun (vastaavasti kuin ilmastolaissa ilmastokriisin osalta).

Eri toimijat tulee velvoittaa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, pelkät vapaaehtoiset toimet eivät riitä.

4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

-

5 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto

-

6 luku Luonnonsuojelualueet

Kansallispuiston vähimmäispinta-alaksi esitämme 1000 ha kuten nytkin (lakiesityksessä olevan 3000 ha:n sijaan).

Luonnonsuojelualueet, niiden laajuus ja niiden kytkeytyneisyys ovat tärkeitä siinä, miten luontotyyppit ja lajit pystyvät sopeutumaan nopeasti muuttuvaan ilmastoon. Tämä tulee huomioida alueita perustettaessa.

7 luku Luontotyyppien suojelu

Monien luontotyyppien kehityssuunta on huolestuttavasti edelleen heikkenevä. Luontotyyppien suojelua, hoitoa ja ennallistamista tulee tehostaa

66 § Uhanalaisen luontotyyppin huomioon ottaminen lupaa tai suunnitelmaa myöntäessä

Soveltamisalaan tulee lisätä myös ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset ja metsänkäyttöilmoitukset sekä MRL:n katu- ja puistosuunnitelmät, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvat.

Luontotyyppit tulee sisällyttää luontovahinkojen soveltamisalaan lisäämällä 3 §:n (Määritelmät) kohtaan 6) uusi alakohta 5) “ 7 luvussa tarkoitetuille uhanalaisille, suojelluille ja tiukasti suojelluille luontotyypeille”.

67 § Suojeltujen luontotyyppien luetteloa pitää täydentää myös metsälain puolella ainakin varpukorvilla ja korpirämeillä.

8 luku Eliölajien suojelu

76 § Uhanalaisten lajien huomioon ottaminen lupaa tai suunnitelmaa hyväksyttäessä:

Soveltamisalaan tulee lisätä myös ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset ja metsänkäyttöilmoitukset sekä MRL:n katu- ja puistosuunnitelmät, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvat.

LSL olisi esitetyllä tavalla nyt kesähakkuita koskevan EU-tuomioistuimen tuomion 4.3.2021 yhdistetyssä asiassa C-473/19 ja C-474/19 mukainen, mutta tuomion toimeenpano vaatii toimia myös metsälain puolella (rajoitusajat ja alueet).

9 luku Vaihanta, maahantuonti ja maastavienti

-

10 luku Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

-

11 luku Ekologisen kompensaation toteuttaminen

-

12 luku Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoitukseen ja korvaukset

-

13 luku Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

Luonnon monimuotoisuuden tilasta tulee tiedottaa niin päättäjille, yrityksille, organisaatioille kuin kansalaisille ymmärrettävästi, selkokielellisesti ja säännöllisesti.

14 luku Luonnonsuojelun valvonta, hallintopakko ja rangaistukset

-

15 luku Muutoksenhaku

-

16 luku Voimaantulosäännökset

-

Huomiot muihin lakeihin ehdotettuihin muutoksiin

Huomiot muutoksista, joita on ehdotettu muihin lakeihin

Metsälaki

Ainoastaan luonnonsuojelulain uudistamisella ei pystytä vaikuttamaan Suomessa luontokadon kannalta tärkeimpään eli metsään. Metsälain avaaminen on tämän vuoksi välttämätöntä.

Metsälain 10 §:ään tulee lisätä ainakin

f) varpukorvet, joiden ominaispiirteitä ovat erirakenteinen kuusivaltainen puusto sekä vaihtelevan varpukasvillisuuden vallitsevuus; sekä

g) korpikämmet, joiden ominaispiirteitä on erirakenteinen yleensä mäntyvaltainen puusto sekä metsä- ja suovarpujen vallitsevuus;

Metsäkeskuksen tulkintasuositukset ovat vuodesta 2004 lähtien vaikuttaneet metsälakikohteiden tulkintaan ja rajauksiin. Joissain kohdissa tulkintasuositukset asettavat metsälakikohteille tiukempia vaatimuksia kuin mitä laista suoraan seuraa. Nämä suositukset, jotka ovat kolmannes Metso-ohjelman laajuudesta, tulee peruuttaa.

Metsälain 10 §:n kohteiden pienialaisuuden ja selvärajaisuuden vaatimukset tulee poistaa.

Kesähakkuita koskevan EUTI:n tuomion 4.3.2021 yhdistetyssä asiassa C-473/19 ja C-474/19 toimeenpano vaatii toimeenpanotoimia metsälain puolella (rajoitusalueet ja -ajat).

Metsälakiin tulee lisätä kansalaisten ja ympäristöjärjestöjen osallistuminen ja muutoksenhaku.

EU:n biodiversiteettistrategia edellyttää merkittävää suojelun lisäämistä ja mm. kaikkien luonnonmetsien suojelua. Metsälajiston turvaamiseksi tarvitaan merkittävä lisäys suojelualueiden määrään, mutta sen lisäksi tulisi metsälakiin lisätä luontoa huomioivia toimenpiteitä edellytettäväksi metsien käsittelyn yhteydessä. Metsien käsittelymenetelmät ovat tällä hetkellä keskeinen syy metsälajiston ja metsäisten luontotyyppien uhanalaisuudelle.

Kaivoslaki

Malminetsintä tulee kieltää kaikilla luonnonsuojelualueilla: vanhat ja uudet, valtion ja yksityiset ja muutkin kuin luonnonsuojelulla suojellut Natura 2000 -alueet.

Vesilaki

Vesilain luontotyyppien "luonnontilaisen kaltaisuuden" soveltamisalaa ei tule esitetyllä tavalla supistaa.

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen

Miten lakiehdotus kokonaisuutena vastaa sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen?

Lakiehdotus merkitsee parannusta varsinkin luontotyyppien suojelussa.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta on kuitenkin välttämätöntä avata myös metsälaki, koska luontokatomme suurimmat ongelmat ovat juuri metsissä.

Luonnon monimuotoisuuden tilaan vaikuttavien lakien vaikutusta tulee seurata tarkasti ja lakeja on päivitettävä, mikäli ne osoittautuvat riittämättömiksi luontokadon pysäyttämisessä ja luonnon monimuotoisuuden tilan parantamisessa.

Ilmastonmuutoksen hillintä

Miten näette ilmastonmuutoksen hillinnän luonnonsuojelulain ehdotettuna tavoitteena?

Luonnon monimuotoisuuden kadon pysäyttäminen ja suunnan kääntäminen ja ilmastokriisin hillintä ja siihen sopeutuminen linkittyvät tiiviisti, ne on ratkaistava yhdessä.

Ekologisen kompensaation eli luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten hyvittäminen

1) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat luonnonsuojelulain tavoitteiden saavuttamiseen?

Kompensaatioita tulee käyttää niiden tarkoituksen mukaisesti vasta lieventämishierarkian (välttäminen, vähentäminen, korjaaminen, kompensointi) viimeisellä portaalla ja tuolloinkin tarkoin säädellysti.

2) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat toimialojen suunnittelemiin hankkeisiin?

-

Malminetsintä luonnonsuojelualueilla

Pidättekö tarkoituksenmukaisena rajoittaa malminetsintää luonnonsuojelualueilla

1) ehdotetulla tavalla poistamalla viranomaisen mahdollisuus myöntää lupa malminetsintään valtion luonnonsuojelualueilla?

Kaikki luonnonsuojelualueet pitää turvata malminetsinnältä: uudet ja vanhat, valtion ja yksityiset, mukaan lukien myös muilla laeilla toimeenpannut Natura-alueet.

2) muulla tavalla (miten)?

Kaikki luonnonsuojelualueet pitää turvata malminetsinnältä: uudet ja vanhat, valtion ja yksityiset, mukaan lukien myös muilla laeilla toimeenpannut Natura-alueet.

Muut huomiot

Muita huomioita esityksestä

Myös metsälaki tulee uudistaa ilmastolain ja luonnonsuojelulain tavoitteita vastaavaksi.

Jyske Hanna
Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys